

ISSN 1426-3777

FIDES
BIULETYN
BIBLIOTEK KOŚCIELNYCH

Nr 1/2 (22/23)

2006

Federacja Bibliotek Kościelnych FIDES
Kraków

Redaguje: Federacja Bibliotek Kościelnych FIDES

Redaktor naczelny: ks. Jan Bednarczyk

Sekretarz redakcji: Małgorzata Janiak

**Skład komputerowy, opracowanie graficzne i korekta:
*Dorota Górską, Małgorzata Janiak***

**Adres Biura Federacji:
ul. Podzamcze 8
31-003 Kraków**

Druk 2007

1991-2006
XV LAT
FEDERACJI BIBLIOTEK
KOŚCIELNYCH
FIDES

SŁOWO WSTĘPNE

Oddajemy do rąk Czytelników kolejny, podwójny numer czasopi-
sma: *FIDES – Biuletyn Bibliotek Kościelnych*.

Zwracamy uwagę, że ukazuje się on w 15-rocznicę powstania
Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES. W związku z tym kryszta-
łowym jubileuszem życzymy dalszego rozwoju Federacji, by swoim
działaniem ogarniała coraz większe grono bibliotek kościelnych
i służyła im fachową pomocą.

Zamieszczamy w biuletynie krótką notkę retrospektywną oraz in-
formacje o osobach, które przyczyniły się do rozwoju Federacji,
wyróżnionych przez nią tytułem Członka Honorowego.

Jednocześnie z głębokim zadowoleniem odnotowujemy fakt wy-
znaczenia ks. bp prof. dr hab. Andrzeja Siemieniowskiego na delega-
ta Konferencji Episkopatu Polski ds. Federacji Bibliotek Kościelnych
FIDES.

Zamieszczamy także, jak co roku, artykuły z życia bibliotek,
w tym o ich komputeryzacji.

Czytelnik znajdzie również informacje o książkach, czasopi-
smach, serwisach internetowych oraz recenzje.

Zamieszczono także oficjalne wiadomości z życia Federacji
FIDES.

Redakcja, jak zawsze, zachęca do nadsyłania materiałów do opu-
blikowania ich w następnych numerach biuletynu.

Niech patron naszej Federacji Św. Maksymilian Kolbe wyprasza
Wszystkim obfitość łask Bożych.

ks. Jan Bednarczyk

KS. KRZYSZTOF GONET¹

15 LAT FEDERACJI BIBLIOTEK KOŚCIELNYCH FIDES

Federacja Bibliotek Kościelnych FIDES powstała 15 lat temu (23 września 1991r.) na Bielanach w Warszawie, na spotkaniu zwołanym z inicjatywy ks. Krzysztofa Goneta – ówczesnego wice-dyrektora warszawskiej Biblioteki Seminaryjnej.²

Biblioteki, które utworzyły wtedy grupę inicjującą działanie Federacji postawiły sobie następujące cele:

1. ujednoczenie prac nad komputeryzacją bibliotek kościelnych, aby:
  - łatwo wymieniać doświadczenia i informacje oraz wspólnie się szkolić,
  - uniknąć niepotrzebnych kosztów przez budowę systemu komputerowego w każdej bibliotece osobno i od początku,
  - umożliwić zbudowanie w przyszłości jednolitego systemu komputerowego i wspólnej bazy katalogowej,
2. opracować i wdrożyć we wszystkich bibliotekach jednolity format komputerowego opisu katalogowego dla wszystkich typów doku-

---

¹ Dyrektor Biura ds. Rozwoju i Komputeryzacji Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES. Absolwent Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Warszawskiego.

² Komunikat prasowy o powstaniu Federacji FIDES został zamieszczony w *Pismo Okólne. Biuletyn Informacyjny Biura Prasowego Episkopatu Polski* 1991 nr 46, s. 5-6. Informacje na temat historii powstania i przyjętych celów Federacji FIDES można znaleźć w referacie Ks. Krzysztofa Goneta „Komputeryzacja bibliotek i możliwości jej wpływu na procesy gromadzeni księgozbiorów w bibliotekach kościelnych. Zarys problematyki opublikowanym” w *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne* 1993 t.62, s. 255-268.

mentów oparty na formatach opracowywanych i używanych przez Bibliotekę Narodową,

3. zachęcać do wdrażania w bibliotekach członkowskich jednolitego komputerowego oprogramowania bibliotecznego.

Przez 15 lat działania udało się Federacji FIDES wdrożyć w bibliotekach kościelnych jednolity format opisu katalogowego MARCBN z Biblioteki Narodowej, a obecnie przygotowują konwersję na międzynarodowy format MARC21. W ponad 80-ciu bibliotekach członkowskich wdrożony też został jednolity program komputerowy MAK, tworzony w Bibliotece Narodowej. Udało się zbudować najpierw katalog centralny, a potem wspólną multiwyszukiwarkę FIDKAR (katalog rozproszony), opartą na protokole Z-39.50. Bazy danych FIDES były rozprowadzane na całą Polskę na CD-ROM-ach, a od 1993 roku są widoczne w sieci Internet.

W tym czasie przeprowadzono również kilkadziesiąt szkoleń komputerowych dla bibliotekarzy. Federacja pomagała również w instalacji lub usprawnianiu programu w bibliotekach kościelnych i w świeckich mając już swego rodzaju „renomę” w tym środowisku polskiego bibliotekarstwa.

Od 1995 roku wydawany jest półrocznik *FIDES – Biuletyn Bibliotek Kościelnych*, którego do roku 2006 opublikowano 15 zeszytów w tym 8 podwójnych.

Również od 1995 roku FIDES oficjalnie jest członkiem i aktywnie uczestniczy w pracach BETH – Stowarzyszenia Europejskich Bibliotek Teologicznych (Bibliothèques Européennes de Théologie). Przedtem, przez kilka lat, FIDES miała tam swojego obserwatora w osobie ks. dr Jana Bednarczyka – Dyrektora Biblioteki PAT w Krakowie.

Tworząc multiwyszukiwarkę (katalog rozproszony) FIDKAR Federacja FIDES opracowała dwa programy (FIDSERW i FIDKAR), które są po bardzo niewysokiej cenie (razem 650 zł) sprzedawane także bibliotekom świeckim i przyczyniają się do rozwoju również innych sieci bibliotek (np. bibliotek publicznych). Rozwój zastosowań, tych opracowanych przez FIDES pro-

gramów można obserwować na specjalnej stronie internetowej: <http://www.fides.org.pl/fidkar/fidkary.htm>

Obecnie (wrzesień 2006 r.) działa już 15 FIDKAR-ów. Multiwyszukiwarka FIDKAR Federacji FIDES prezentuje bazy katalogowe i bibliograficzne kilkudziesięciu bibliotek kościelnych (wiele z nich on-line) i sama w sobie jest świadectwem ogromnej pracy, jaką biblioteki kościelne w Polsce wykonały przez te 15 lat w dziedzinie komputeryzacji.

W pewnym sensie „ukoronowaniem” piętnastoletniej działalności Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES stała się inauguracja własnego Księgozbioru Wirtualnego (tzw. „biblioteki cyfrowej”). Uroczystość ta odbyła się w dniu 27 września 2006 r. w Warszawie podczas XII Walnego Zgromadzenia Federacji. Inauguracji dokonał ks. biskup Piotr Jarecki – sufragan Archidiecezji Warszawskiej, twórca odnowionej Akcji Katolickiej w Polsce.

Biblioteka Wirtualna Federacji FIDES jest widoczna w Internecie pod adresem: <http://digital.fides.org.pl>. Pracuje ona pod oprogramowaniem dLibra, tworzonym przez Centrum Superkomputerowo-Sieciowe w Poznaniu i staje się częścią całej sieci takich bibliotek cyfrowych w Polsce. FIDES włącza się w ten sposób w grupę bibliotek cyfrowych mających wspólny mechanizm przeszukiwania. Są już tam np. biblioteki cyfrowe: „Wielkopolska”, „Małopolska”, „Dolnośląska”, „Kujawsko-Pomorska” oraz biblioteki cyfrowe niektórych wielkich uczelni.³

Można powiedzieć, że zrzeszająca obecnie 88 bibliotek Federacja Bibliotek Kościelnych FIDES z wielkim sukcesem osiągnęła cele stawiane sobie przed piętnastu laty i dobrze rokuje na przyszłość.

---

³ Lista wdrożeń programu Libra: <http://dlibra.psnc.pl/>

Ks. KRZYSZTOF GONET¹

CZŁONKOWIE HONOROWI FEDERACJI FIDES

Statut Federacji FIDES przewidział możliwość przyznawania przez Walne Zgromadzenie, na wniosek Zarządu, „Członkostwa Honorowego” osobom o szczególnych zasługach dla Federacji.² Z okazji XV-jej rocznicy zainicjowania Federacji FIDES, w dniu 26 września 2006 roku XII Walne Zgromadzenie Federacji Bibliotek Kościelnych przyznało tytuł „Członka Honorowego” następującym osobom:

- **Ks. Biskup Piotr Jarecki**, sufragan warszawski – Ks. Biskup zainaugurował uroczyste „Księgozbiór Wirtualny Federacji FIDES”, a w swoim słowie pasterskim podkreślił znaczenie stowarzyszania się katolików dla dobra wspólnego, którego do-

---

¹ Dyrektor Biura ds. Rozwoju i Komputeryzacji Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES. Absolwent Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Warszawskiego.

² Ze Statutu Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES:

„Art.8 ust.4. Członkami honorowymi mogą być osoby fizyczne i reprezentanci osób prawnych o szczególnych zasługach dla Federacji.

Art.12 ust. 2. Członkostwo wspierające i honorowe ustaje poprzez rezygnację złożoną Zarządowi Federacji lub decyzję kompetentnej władzy.

Art.15 ust. 1. Członkostwo wspierające i honorowe nabywa się na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia podjętej na wniosek Zarządu.

Art.15 ust. 2. Członkowie wspierający i honorowi nie mają obowiązku płacenia składek.

Art.19 ust. 2 i 3. Udział w głosowaniu mają podczas Walnego Zgromadzenia tylko członkowie zwyczajni lub ich pełnomocnicy. Pozostałym członkom należy umożliwić wypowiedzenie się w istotnych sprawach Federacji.”

brym przykładem jest Jego zdaniem 15 lat istnienia i aktywnej działalności Federacji FIDES. Ks. Biskup jest odnowicielem Akcji Katolickiej w Polsce, a w swojej działalności naukowej jest specjalistą od Nauki społecznej Kościoła.

- **Ks. Biskup Piotr Libera**, Sekretarz Generalny Konferencji Episkopatu Polski – przez wiele lat wspiera działanie i rozwój Federacji. Wielokrotnie zapraszał Zarząd Federacji na osobiste spotkanie w siedzibie KEP. Ks. Biskup kilkakrotnie przyznał dotację na częściowe sfinansowanie udziału Przewodniczącego Zarządu w obradach Stowarzyszenia Europejskich Bibliotek Teologicznych BETH (Bibliothèques Européennes de Théologie).
- **S. Genowefa Godlewska** – pracownik Biblioteki Franciszkańskiego Centrum dla Europy Wschodniej i Azji Północnej w Warszawie – wieloletni Członek i Sekretarz Zarządu Federacji.
- **Dorota Górską** – pracownik Biblioteki PAT w Krakowie – wieloletni redaktor Biuletynu FIDES od początku jego istnienia.
- **Małgorzata Janiak** – pracownik Biblioteki PAT w Krakowie – prowadziła Biuro Federacji w latach 1995-2000. Jest inicjatorką i współredaktorem Biuletynu FIDES.
- **Ewa Poleszak** – pracownik Biblioteki Bobolanum w Warszawie, wieloletni Sekretarz Zarządu, lider grupy przygotowującej eksperymentalną, pilotażową konwersję baz katalogowych Federacji FIDES na format MARC21.
- **Edwin Klessa** – pracownik Biblioteki Parafialnej w Trzciance – wieloletni Skarbnik Federacji FIDES.
- **Piotr Latawiec** – dyrektor Biblioteki Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie – wieloletni Członek i Wice-Przewodniczący Zarządu. Obecnie Przewodniczący Komisji Rewizyjnej.

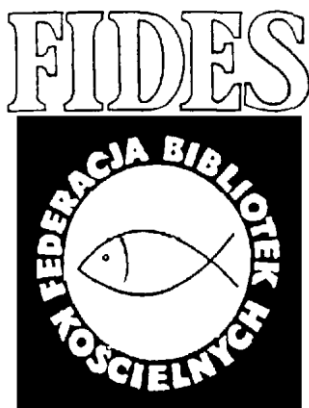
Dyplomy Członkostwa Honorowego zostały wręczone podczas uroczystej sesji obrad XII Walnego Zgromadzenia w dniu 27 września 2007 r. w Warszawie w obecności Ks. Biskupa Piotra Jareckiego.

Dyplom Członkostwa Honorowego dla Ks. Biskupa Piotra Libery został przekazany drogą korespondencyjną.

Przy okazji warto wspomnieć, że po raz pierwszy Członkostwo Honorowe Federacji FIDES zostało przyznane przez X Walne Zgromadzenie w dniu 21 września 2004 roku z okazji X rocznicy oficjalnej rejestracji FIDES. Tytuł „Członka Honorowego” otrzymali wtedy:

- **Ks. Jan Bednarczyk** – dyrektor Biblioteki PAT w Krakowie – Przewodniczący Zarządu FIDES w latach 1995-2001 oraz inicjator i Redaktor Naczelny Biuletynu FIDES od początku jego istnienia.
- **Ks. Krzysztof Gonet** – inicjator Federacji FIDES, Wice-Przewodniczący Zarządu grupy inicjującej w latach 1991-1995, Wice-Przewodniczący Zarządu Federacji w latach 1995-1999, Dyrektor Biura ds. Rozwoju i Komputeryzacji Federacji FIDES od roku 1999.
- **Maciej Kozłowski** – dyrektor NASK (Naukowe i Akademickie Sieci Komputerowe) promotor bezpłatnego posadowienia baz i dostępu FIDES do sieci Internet.
- **Zdzisław Strus** – sędzia Sądu Najwyższego RP – twórca Statutu Federacji FIDES i promotor oficjalnej rejestracji Federacji FIDES na mocy prawa kościelnego i państwowego.
- **Jerzy Swianiewicz** – pracownik Działu przetwarzania Danych Biblioteki Narodowej w Warszawie – twórca części edycyjnej komputerowego programu bibliotecznego MAK.
- **Jan Wierzbowski** – pracownik Działu przetwarzania Danych Biblioteki Narodowej w Warszawie – twórca bibliotecznego programu komputerowego MAK, wykorzystywanego przez biblioteki członkowskie FIDES od roku 1991 aż do dziś.

Federacja Bibliotek Kościelnych FIDES
pragnie jeszcze raz bardzo podziękować osobom,
które swoimi wielkimi zasługami przyczyniły się
do jej powstania i cały czas wspierają
jej rozwój i bieżącą działalność.

FEDERACJA BIBLIOTEK KOŚCIELNYCH – FIDES

Sekretariat: Biblioteka Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu, pl. Katedralny 14,
50-329 Wrocław, tel. (71) 321-41-71 w. 50, e-mail: witczak@pft.wroc.pl

REGON: 011888853

www.fides.org.pl

NIP: 951-20-00-858

L. dz. 1/2007

Wrocław, 13 czerwca 2007

Ekscelencjo, Najdostojniejszy Księżu Biskupie!

Z wielką radością przyjęliśmy decyzję Ojca Świętego o mianowaniu Ekscelencji Biskupem Diecezjalnym na Płockiej Stolicy. Pragnę w imieniu Zarządu Federacji „FIDES” i jej członków przekazać tą drogą Księdzu Biskupowi najserdeczniejsze gratulacje i najlepsze życzenia na tę pasterską posługę. Niech Jezus Dobry Pasterz wspiera Ekscelencję swoimi łaskami i pomaga w realizacji zamierzonego dobra! Będziemy pamiętać w modlitwie, zwłaszcza podczas kolejnego Walnego Zgromadzenia FIDES, które odbędzie się w Katowicach w dniach 4-6 września tego roku.

Bardzo ważną rzeczą jest dla nas utrzymywanie ścisłych więzi z Kościołem w Polsce, któremu chcemy służyć, i z Jego Pasterzami. Byliśmy zaszczyceni, że mogliśmy kilkakrotnie gościć u Waszej Ekscelencji w siedzibie Sekretariatu Konferencji Episkopatu Polski, jesteście niezmiernie wdzięczni za stałą życzliwość i pomoc dla Federacji. W dowód naszej wdzięczności ubiegłoroczne Walne Zgromadzenie, które odbyło się we wrześniu w Warszawie, nadało Księdzu Biskupowi tytuł Honorowego Członka Federacji „FIDES”. Ponieważ do tej pory nie udało się nam spotkać z Waszą Ekscelencją, aby osobiście wręczyć dyplom honorowego członkostwa, a teraz byłoby to jeszcze trudniejsze, zatem ośmielamy się dołączyć ten dyplom do niniejszego listu i prosić o łaskawe jego przyjęcie.

Pozostają z wyrazami najgłębszej czci i szacunku

ks. dr Jerzy Witczak
Przewodniczący Zarządu

Jego Ekscelencja
Ks. Biskup Piotr Libera
Biskup Płocki
Sekretarz Generalny Konferencji Episkopatu Polski
Skwer Ks. Kard. Stefana Wyszyńskiego 6
01-015 Warszawa

Biskup Piotr Libera
Sekretarz Generalny Konferencji Episkopatu Polski

SEP – 10.4.2.1-9

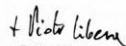
Warszawa, dnia 22 czerwca 2007 r.

Czcigodny i Drogi Księżu Doktorze,

bardzo dziękuję za list z dnia 13 czerwca br. Jestem wdzięczny za przekazane mi gratulacje z okazji nominacji na biskupa płockiego, jak również za poinformowanie o decyzji Walnego Zgromadzenia Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES, mocą której zostałem członkiem honorowym Federacji.

Niech dobry Bóg wspiera FIDES w wypełnianiu zadań statutowych, a Maryja, Stolica Mądrości, niech pomaga w harmonijnym łączeniu mądrości ludzkiej z mądrością Bożą.

Z serdecznymi pozdrowieniami – Szczęść Boże!

+ Piotr Libera

Czcigodny
Ksiądz dr Jerzy WITCZAK
Przewodniczący Zarządu
Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES
Pl. Katedralny 14
50-329 WROCLAW

Federacja Bibliotek Kościelnych FIDES

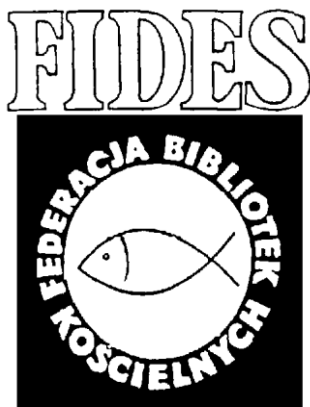
serdecznie wita

Ks. bpa prof. dra hab.

ANDRZEJA SIEMIENIEWSKIEGO

jako Delegata Konferencji Episkopatu Polski

ds. Federacji FIDES

Arcybiskup Józef Michalik
Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski

SEP-10.4.2.1-9

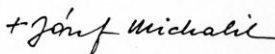
Warszawa, dnia 24 października 2006 r.

Czcigodny Księżu Doktorze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 3 lipca br. (L. dz. 6/2006) uprzejmie informuję, że Księża Biskupi zgromadzeni na 337 Zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski przyjęli propozycję i ustanowili ks. bp prof. dr hab. Andrzeja Siemieniewskiego opiekunem Federacji Bibliotek Kościelnych - FIDES.

Ufam, że współpraca z księdzem Biskupem - opiekunem Federacji stanie się dobrą płaszczyzną do pogłębienia wiary w tym ważnym środowisku.

Życzę Bożego błogosławieństwa

+ *Józef Michalik*
+ Józef Michalik
Metropolita Przemyski
Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski

Do wiadomości: J.E. ks. bp Andrzej Siemieniewski, biskup pomocniczy wrocławski.

Czcigodny Ksiądz Doktor
Jerzy WITCZAK
Przewodniczący Zarządu
Federacji Bibliotek Kościelnych - FIDES
ul. Żabińskiego 16/40
02-793 WARSZAWA

Ks. KRZYSZTOF GONET¹

KSIĘGOZBIÓR WIRTUALNY FEDERACJI FIDES (<http://digital.fides.org.pl>)

W dniu 27 września 2006 roku JE Ks. Biskup Piotr Jarecki, sufragan Archidiecezji Warszawskiej dokonał uroczystej inauguracji Księgozbioru Wirtualnego Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES. Uroczystość odbyła się podczas obrad XII Walnego Zgromadzenia FIDES. Biblioteka wirtualna FIDES „technicznie” została uruchomiona już 11 sierpnia 2006 r., w dzień liturgicznego wspomnienia św. Klary – patronki nowoczesnych mediów.

Księgozbiór Wirtualny Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES to internetowa biblioteka wirtualna (cyfrowa) prezentująca całe teksty książek i artykułów. Gromadzi zbiory udostępnione przez różne biblioteki działające w ramach Federacji oraz utwory przekazane do publikacji bezpośrednio przez twórców i wydawców.

Wirtualna biblioteka jest szansą:

- na pokazanie szerokiemu gronu czytelników wielu skarbów, które ze względów bezpieczeństwa muszą być szczególnie chronione i są udostępniane tylko wąskiemu gronu specjalistów,
- na tanią, szybką i możliwie szeroką publikację prac współczesnych naukowców i twórców, których serdecznie zapraszamy do takiej współpracy,

---

¹ Dyrektor Biura ds. Rozwoju i Komputeryzacji Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES. Absolwent Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Warszawskiego.

- nasza biblioteka jest też szeroko otwarta dla diecezjalnych i parafialnych oddziałów Akcji Katolickiej. Zapraszamy aktywne parafie, które mogą w tym miejscu publikować, rozpowszechniać i archiwizować dla potomności swoje wydawnictwa (historia parafii, gazetki parafialne). Także prężne grupy parafialne i ruchy katolickie mogą rozpowszechniać i archiwizować w ten sposób materiały formacyjne (np. podręczniki dla animatorów i uczestników).

Księgozbiór Wirtualny FIDES został uruchomiony w oparciu o polskie, komputerowe oprogramowanie „dLibra” opracowane przez Centrum Superkomputerowo-Sieciowe w Poznaniu. Obecnie (wrzesień 2006 r.) zostało już zainstalowanych 12 bibliotek wirtualnych wykorzystujących to oprogramowanie. Wszystkie razem stanowią sieć bibliotek cyfrowych, które można przeglądać jednocześnie jako jedną bibliotekę wirtualną.

Biblioteka Wirtualna Federacji FIDES powstała dzięki pomocy finansowej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego RP oraz dzięki merytorycznemu wsparciu przez NASK (Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa).